

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška právní věci žalobců: **a) D. K., b) M. K.**, oba zastoupení JUDr. Jiřím Rakem, advokátem se sídlem Štefánikova 58/31, Kopřivnice, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava-Moravská Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2012, č. j. MSK 19235/2013, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 56, Praha 4, zastoupené JUDr. Markem Křížem, advokátem se sídlem Masarykovo náměstí 91/28, Karviná, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2015, č. j. 22 A 5/2014 - 76, o návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2015, č. j. 22 A 5/2014 - 76, **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 23. 3. 2012 vydal Magistrát města Frýdku-Místku, odbor územního rozvoje a stavebního řádu, (dále jen „vyvlastňovací úřad“), rozhodnutí č. j. MMFM 35029/2012 o vyvlastnění pozemku parcelní číslo 1748/26, zahrada, o výměře 308 m² v k. ú. Rychaltice, odnětím vlastnického práva manželům K., a jeho převedením na Českou republiku. Rozhodnutí o vyvlastnění nabylo právní moci dne 9. 7. 2012. Dne 5. 4. 2012 byla vyvlastňovacímu úřadu doručena žádost o vydání rozhodnutí o zrušení vyvlastnění, toto podání bylo sepsáno spolu s odvoláním proti výše uvedenému rozhodnutí o vyvlastnění. Žalobci ve své žádosti odkázali na skutečnost, že zrušením rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 4. 11. 2009, č. j. MSK 180393/2009, soudem, pozbylo platnosti rozhodnutí Magistrátu města Frýdku-Místku, stavebního úřadu ze dne 1. 10. 2007, č. j. SÚ/18/2003/06/Ra, jímž bylo vydáno územní rozhodnutí o umístění stavby „Silnice I/48 Rychaltice – Frýdek-Místek“ na pozemcích v katastrálním území Rychaltice, Fryčovice, Chlebovice, Lysůvky a Místek (dále jen „rozhodnutí o umístění stavby“). Žalobci tak měli za to, že byla splněna podmínka zákona o vyvlastnění, který dle § 26 odst. 1 umožňuje, aby ještě před uplynutím určené nebo prodloužené lhůty k realizaci účelu vyvlastnění vyvlastňovaný zažádal o zrušení vyvlastnění v případě, že nebyla zahájena realizace účelu vyvlastnění proto, že bylo zrušeno územní rozhodnutí nebo pozbylo platnosti.

Vyvlastňovací úřad rozhodnutím ze dne 17. 10. 2012, č. j. MMFM 117709/2012, sp. zn. MMFM_S 6848/2012/OÚRaSŘ/Sně (dále „prvostupňové rozhodnutí“), zamítl žádost o vydání rozhodnutí o zrušení provedeného vyvlastnění odnětím vlastnického práva k pozemku parcelní číslo 1748/26 v k. ú. Rychaltice, neboť nebyly splněny zákonné podmínky pro zrušení

provedení vyvlastnění. Rozhodnutí o umístění stavby znovu nabylo právní moci 30. 6. 2012. Vyvlastňovací úřad vycházel ze znění § 93 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, přičemž dospěl k závěru, že nenastal žádný z uvedených důvodů pro pozbytí platnosti územního rozhodnutí a samotná skutečnost, že územní rozhodnutí pozbylo právní moci, automaticky nezpůsobuje také jeho neplatnost. Ačkoliv územní rozhodnutí o umístění stavby nebylo po určitou dobu pravomocné, bylo přesto platné. Vzhledem k tomu, že územní rozhodnutí v tomto případě nebylo zrušeno a ani nepozbylo platnosti, zákonný důvod pro zrušení vyvlastnění nenastal.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, jako odvolací správní orgán (dále jen „žalovaný“) vydal dne 4. 2. 2012 (pozn.: dle NSS má zřejmě být správně „2013“) rozhodnutí č. j. MSK 19235/2013, sp. zn. ÚPS/38138/2012/Jar, (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobců a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že v průběhu vyvlastňovacího řízení bylo zrušeno rozhodnutí krajského úřadu, jímž bylo v odvolacím řízení potvrzeno rozhodnutí o umístění stavby, pro jejíž realizaci má vyvlastňovaný pozemek sloužit, následně však krajský úřad o podaných odvoláních znovu rozhodl a jeho rozhodnutí, jímž potvrdil rozhodnutí o umístění stavby, nabylo právní moci dne 30. 6. 2012. Odvolacím orgánem bylo ve věci vyvlastnění pozemku rozhodnuto až dne 3. 7. 2012, tedy v době platnosti a účinnosti předmětného územního rozhodnutí. Dále žalovaný uvedl, že rozhodnutí o odvolání proti vyvlastnění nabylo právní moci, přičemž dle § 28 odst. 3 zákona o vyvlastnění se podáním žaloby odkládá právní moc a vykonatelnost, tzn. vyvlastnění nelze provést, dokud řízení před soudem pravomocně neskončilo.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 19. 5. 2015, č. j. 22 A 5/2014 – 76 (dále jen „napadený rozsudek“) žalobu žalobců zamítl a ztotožnil se se závěry žalovaného. Krajský soud mimo jiné uvedl, že dočasným pozbytím právní moci územního rozhodnutí nenastal důvod pro zrušení rozhodnutí o vyvlastnění spočívající v pozbytí platnosti podkladového rozhodnutí, když na platnost nemělo zrušení druhostupňového správního rozhodnutí žádný vliv.

Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) napadli napadený rozsudek včasnou kasační stížností. V doplnění kasační stížnosti, které bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno dne 10. 7. 2015, stěžovatelé požádali o osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti, a současně navrhli, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Tento návrh odůvodnili tak, že došlo-li na základě pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2015, č. j. 22 A 5/2014 – 76, k vyvlastnění pozemku parc. č. 1748/56 (pozn. NSS: stěžovatelé mají zřejmě na mysli parcelní číslo 1748/26) – pak v nejbližší době je velmi pravděpodobné, s ohledem na již ohlášené zahájení stavby „SO 272 – příjezdová komunikace ke stolárně“, že stavební činností by nepochybně nevratně došlo k zásadním změnám v terénu žalobou dotčeného, ale i souvisejících pozemků, čímž by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout žalovanému. Stěžovatelé současně Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřili.

K žádosti o osvobození od soudních poplatků Nejvyšší správní soud uvádí, že ze soudního spisu zjistil, že stěžovatelé byli v projednávané věci zcela osvobozeni od soudních poplatků usnesením krajského soudu ze dne 30. 3. 2015, č. j. 22 A 5/2014 – 58. Podle § 36 odst. 3 věty poslední zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“), přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Z tohoto důvodu je i nyní řízení o kasační stížnosti stěžovatelů osvobozeno od soudních

pokračování

poplatků, a proto je daná žádost bezpředmětná, neb Nejvyšší správní soud již v tomto směru nemá o čem rozhodovat.

K žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí následující. Podle § 107 odst. 1 s. ř. s., „kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.“ Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., „soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.“

Nejvyšší správní soud především zdůrazňuje, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by, s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele, mohl výkon či případné jiné právní následky rozhodnutí vést k velmi závažným až nevratným následkům.

Taková situace v projednávané věci nenastala. Nejvyšší správní předně uvádí, že pro posouzení možnosti vzniku nepoměrně větší újmy je nezbytné rozlišovat mezi rozhodnutím o vyvlastnění a nyní přezkoumávaným rozhodnutím o zamítnutí žádosti o zrušení vyvlastnění.

Podle § 24 odst. 3 písm. a) zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vyvlastnění“), *Výroky o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě vyvlastňovací úřad rozhodne o*

1. *zrušení nebo omezení práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě, jichž se vyvlastnění týká, nebo*
2. *omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě zřízením věcného břemene ve prospěch vyvlastnítele a vymezí jeho obsah, anebo*
3. *odnětí vlastnického práva vyvlastňovaného k pozemku nebo ke stavbě a o jeho přechodu na vyvlastnítele“*

Podle § 28 odst. 4 téhož zákona *žaloba podaná vyvlastňovaným proti výroku podle § 24 odst. 3 písm. a) má odkladný účinek.*

Podle § 26 zákona o vyvlastnění:

„(1) Nezaplatil-li vyvlastnitel vyvlastňovanému náhradu za vyvlastnění do uplynutí 30 dnů ode dne uplynutí lhůty určené podle § 24 odst. 4 písm. a) nebo b) nebo nezapočal-li vyvlastnitel uskutečňování účelu vyvlastnění ve lhůtě určené podle § 24 odst. 3 písm. c) nebo prodloužené podle § 25 odst. 6, popřípadě bylo-li ještě před uplynutím této lhůty zrušeno nebo pozbylo platnosti územní rozhodnutí určující využití pozemku nebo stavby pro daný účel, vyvlastňovací úřad na žádost vyvlastňovaného rozhodne, že provedené vyvlastnění se zrušuje.

(2) Práva, která byla vyvlastňovanému odňata nebo omezena, vyvlastňovaný znovu nabývá dnem právní moci rozhodnutí vydaného podle odstavce 1. Účinky spojené s vyvlastněním, které nastaly podle § 6 a § 7 odst. 2, však zůstávají zachovány.“

Pokud stěžovatelé podali žalobu proti rozhodnutí o vyvlastnění, ta má ze zákona odkladný účinek (srov. § 28 odst. 3 zákona o vyvlastnění). Na rozdíl od toho však žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o zrušení vyvlastnění ze zákona odkladný účinek nemá. Ze soudního spisu je zřejmé, že o odkladný účinek žaloby v nyní přezkoumávaném řízení

stěžovatelé ani nepožádali. Nadto, zákon o vyvlastnění nespojuje s podáním žádosti o zrušení vyvlastnění odkladný účinek pro samotné rozhodnutí o vyvlastnění. Vyvlastnění je závažným zásahem do základního práva stěžovatelů a realizace vyvlastnění samozřejmě může pro stěžovatele znamenat nepoměrně větší újmu, než jaká může vzniknout jiným osobám. Stěžovatelé se však mylně domnívají, že k vyvlastnění předmětné nemovitosti došlo na základě pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2015, č. j. 22 A 5/2014 - 76 (tedy napadeného rozsudku). K vyvlastnění mohlo dojít pouze na základě pravomocného rozhodnutí o vyvlastnění ze dne 23. 3. 2012, č. j. MMFM 35029/2012, přičemž vyvlastnění nebylo možné provést v době probíhajícího soudního řízení proti tomuto rozhodnutí, neboť žaloba měla ze zákona odkladný účinek. Nyní napadeným rozsudkem však krajský soud přezkoumával pouze rozhodnutí o návrhu na zrušení vyvlastnění. Případným přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti ve věci soudního přezkumu rozhodnutí o zamítnutí žádosti o zrušení vyvlastnění by nedošlo z tohoto hlediska k změně pozice stěžovatelů, neboť faktická realizace vyvlastnění byla závislá na odkladném účinku žaloby proti rozhodnutí o vyvlastnění a průběhu soudního řízení proti samotnému rozhodnutí o vyvlastnění.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stěžovatelé neprokázali, že by výkon či jiné právní následky napadeného rozhodnutí pro ně mohly znamenat nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a která je nezbytným předpokladem pro přiznání odkladného účinku. V případě stěžovatelů tak nejsou splněny podmínky obsažené v § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., a proto Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud nikterak nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu